

Ledenorgaan
van de Nederlandse Vereniging
voor Maatschappelijk werk
'HUMANITAS'

No. 3, 13de jaargang, juli 1963

Redactie:
C. M. Swiebel, drs. H. Knorringsa,
Mevr. Ch. A. Ottow-Loen (secre.)

Administratieadres: J. W. Brouwers-
straat 16, Amsterdam-Z., postgiro
582000, telefoon 712051

VAN MENS TOT MENS

Ons congres

In overleg met het dagelijks bestuur heeft de redactie besloten de verspreiding in ruime kring binnen Humanitas van de belangrijkste congresvoorstellen, bestemd voor het Congres te Zwolle op 26 en 27 oktober 1963, te bevorderen. Daarom vinden de lezers in dit blad afgedrukt:

- a. een congresvoorstel van het hoofdbestuur tot wijziging van de statuten;*
- b. een toelichting op de voorstellen tot wijziging van de statuten;*
- c. een congresvoorstel van het hoofdbestuur tot wijziging van het huishoudelijk reglement.*

Bij het ter perse gaan van deze kopij zijn nog niet alle hoofdbestuurvergaderingen, die zich met deze materie bezig houden, geëindigd.

Enkele, doch ondergeschikte aanvullingen, zijn nog mogelijk.

De redactie vond het verschijnen van dit nummer van 'Van Mens tot Mens' echter een te schone gelegenheid om voorbij te laten gaan en verleent gaarne zijn medewerking om het voornaamste deel van de congresvoorstellen van hoofdbestuur zijde vroegtijdig te publiceren.

Voor de lezers die niet volledig van de achtergronden van deze congresvoorstellen op de hoogte zijn, is het wel goed aan deze inleiding toe te voegen, dat deze congresvoorstellen zijn ontstaan uit overleg in dagelijks bestuur en hoofdbestuur en op grond van een rapport van een Bestuurscommissie van Organisatiezaken dat na 13 zittingen, waarvan 7 zgn. 'hearings' met vertegenwoordigers van de afdelingen en gewesten, werd samengesteld.

Congresvoorstel hoofdbestuur inzake statuten...

In de Statuten van de Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk Humanitas, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 25 oktober 1958, no. 57, en na wijziging van artikel 1 en 2 bij Koninklijk Besluit van 13 januari 1960, no. 34, worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

1. Artikel 12 wordt als volgt gelezen:

Leden, wonende in één gemeente, vormen tezamen een afdeling, indien hun aantal daartoe door het hoofdbestuur, na ingewonnen advies van het betrokken gewestelijk bestuur, voldoende wordt geacht. Opheffing van een afdeling kan geschieden door het hoofdbestuur in overeenstemming met de betrokken afdeling en het betrokken gewestelijk bestuur dan wel door het congres.

Het hoofdbestuur kan, na ingewonnen advies van het betrokken gewestelijk bestuur, bepalen, dat leden, die in verschillende aangrenzende gemeenten gevestigd zijn, tezamen één afdeling zullen vormen, of dat leden, die in afzonderlijke woongebieden of dorpen binnen één gemeente wonen, per dorp of woongebied een afdeling zullen vormen.

2. Het laatste lid van artikel 15 wordt als volgt gelezen:

Zij zenden jaarlijks vóór 1 mei een algemeen verslag en een financieel verslag over het afgelopen jaar aan het hoofdbestuur en aan het gewestelijk bestuur. Voor de 1e november van ieder jaar zenden zij een werkplan en een begroting voor het volgende jaar aan het hoofdbestuur en aan het gewestelijk bestuur.

De afdelingsbesturen zijn te allen tijde gehouden het gewestelijk bestuur en het hoofdbestuur de door dezen verlangde inlichtingen te geven.

3. Artikel 16 wordt als volgt gelezen:

Een machtiging van het hoofdbestuur is vereist voor de besluiten van afdelingen tot:

- a. het aanstellen, het ontslaan en het vaststellen of wijzigen van de rechtspositie van het personeel van de afdeling, voorzover*

de aanstelling en het ontslag niet aan het hoofdbestuur is voorbehouden;

- b. het huren van kantoorruimte;
- c. het kopen en verkopen van onroerende goederen;
- d. het beleggen van geldmiddelen;
- e. het aangaan van leningen ten behoeve van de financiering van de afdeling;
- f. het aanvragen van subsidie bij de overheid of bij andere organen.

De machtiging kan onder voorwaarden worden verleend.

4. In het eerste lid van artikel 17 worden tussen de woorden: 'hoofdbestuur' en: 'aan het congres', gevoegd de woorden: 'na ingewonnen advies van het gewestelijk bestuur'.

Het tweede lid van artikel 17 wordt als volgt gelezen:

In de gevallen, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, kan het betrokken afdelingsbestuur, in afwachting van een door het congres te nemen beslissing, door het hoofdbestuur worden geschorst na ingewonnen advies van het gewestelijk bestuur.

Het hoofdbestuur bepaalt desgeraden tevens op welke wijze het werk ter plaatse zal worden voortgezet.

5. Artikel 23 wordt als volgt gelezen:

De vereniging wordt bestuurd en vertegenwoordigd door een hoofdbestuur, bestaande uit ten minste zeven en ten hoogste negen leden, gekozen door het congres. Voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie gekozen.

De kandidaatstelling en de periode, waarvoor de leden gekozen worden, worden geregeld bij huishoudelijk reglement.

6. De artikelen 26, 27 en 28 worden vervangen door de volgende artikelen:

Artikel 26

Het hoofdbestuur kan na overleg met de daarvoor in aanmerking komende afdelingen en met de betrokken gewesten bepaalde werkzaamheden aan zich trekken, waardoor deze niet meer tot de taak van de afdelingen of van de gewesten behoren.

Het hoofdbestuur kan richtlijnen geven voor de uitvoering van het maatschappelijk werk door afdelingen of gewesten.

Artikel 27

Er is een verenigingsraad bestaande uit:

- a. één vertegenwoordiger uit iedere afdeling met meer dan 500 leden;
- b. één vertegenwoordiger per gewest, aan te wijzen uit en door de gewestelijke raad uit de vertegenwoordigers der niet afzonderlijk in de verenigingsraad vertegenwoordigde afdelingen;
- c. één vertegenwoordiger van ieder gewestelijk bestuur;
- d. één vertegenwoordiger van iedere landelijke sectie en daarmee door het hoofdbestuur gelijk gestelde organen en wel de voorzitter of zijn plaatsvervanger.

De vertegenwoordigers, bedoeld onder a., b. en c., worden aangewezen telkens voor twee jaren, tevens wordt voor die tijdsduur een plaatsvervangend vertegenwoordiger aangewezen.

Artikel 28

De voorzitter van het hoofdbestuur is voorzitter van de verenigingsraad.

De secretaris van het hoofdbestuur is secretaris van de verenigingsraad.

De werkwijze van de raad wordt nader geregeld bij huishoudelijk reglement.

Artikel 28a

De verenigingsraad komt ten minste twee maal 's jaars bijeen en overigens wanneer het hoofdbestuur hem bijeenroept of wanneer ten minste tien leden van de raad bijeenroeping verlangen.

Op de periodieke vergaderingen brengt het hoofdbestuur verslag uit over de werkzaamheden in de afgelopen periode verricht.

Artikel 28b

De verenigingsraad dient het hoofdbestuur op verzoek of uit eigen beweging van advies.

Indien de raad ten aanzien van één of meer punten van beleid ernstig met het hoofdbestuur van mening verschilt, is hij bevoegd het hoofdbestuur op te dragen binnen drie maanden een buitengewoon congres bijeen te roepen.

7. Artikel 31 wordt vervangen door de volgende artikelen:

Van de gewesten

Artikel 31

In iedere daartoe door het hoofdbestuur aangewezen provincie wordt een gewest van de vereniging gevormd.

Ook van afdelingszijde zijn enkele congresvoorstellen binnengekomen, die op het moment van het persklaar maken van deze regelen nog in bespreking zijn. Inventariserend kunnen wij u mededelen dat de

afdeling N.O.- Veluwe

voorstelt te streven naar verruiming van de gezinsverzorgingsopleiding;

afdeling Alkmaar

voorstelt verder te studeren op de organisatievorm, zodat een aantal nieuwe verhoudingen in de vereniging duidelijker worden;

afdeling Rotterdam

voorstelt een commissie te vormen, met het doel te onderzoeken of er aanknopingspunten zijn voor samenwerking met andere organisaties op het gebied van bijzonder jeugdwerk en

afdeling Drachten

voorstelt regionale werkverbanden van het type COCO-ZOF statutair te legaliseren en voorschriften te creëren waaraan gewesten zich moeten houden bij de vaststelling en uitvoering van jaarlijkse werkplannen.

Op het moment dat de lezers deze tekst onder ogen krijgen, zijn de congresvoorstellen met de pre-adviezen van het hoofdbestuur desgewenst voor leden ter inzage bij de plaatselijke secretariaten.

In ieder gewest is een gewestelijk bestuur en een gewestelijke raad.

Artikel 31a

De gewestelijke raad bestaat uit afgevaardigden der afdelingen. Iedere afdeling benoemt voor de tijd van twee jaar een bestuurslid tot afgevaardigde en een bestuurslid tot plaatsvervangend afgevaardigde.

De gewestelijke raad kiest een gewestelijk bestuur uit de binnen het gewest wonende leden, die geen leden van de raad zijn en bij voorkeur geen afdelingsbestuurslid, van ten minste vijf leden. De gewestelijke raad beslist over de afdracht van de afdelingen aan het gewestelijk bestuur en keurt het algemeen en het financieel verslag over het afgelopen jaar, alsmede de begroting en het werkplan voor het komende jaar van het gewestelijk bestuur, goed.

Voor het overige dient de raad het gewestelijk bestuur op verzoek of uit eigen beweging van advies.

De raad kan uitvoerende taken aan het gewestelijk bestuur opdragen.

Artikel 31b

Het gewestelijk bestuur heeft tot taak:

- a. de bevordering van de opbouw van het werk der vereniging in het gewest binnen het kader van het landelijk beleid;
- b. vertegenwoordiging van Humanitas in de daartoe in aanmerking komende organen binnen zijn werkgebied;
- c. het geven van voorlichting en advies aan de afdelingen over de opbouw, ontwikkeling en uitvoering van het maatschappelijk werk binnen de door het hoofdbestuur gegeven richtlijnen;
- d. het coördineren van de activiteiten van de afdelingen in het gewest;
- e. het onderhouden van contact met de in het gewest wonende algemene leden.

Artikel 31c

Artikel 16 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 31d

De werkwijze en bevoegdheden van de gewestelijke organen worden nader bij huishoudelijk reglement geregeld.

Toelichting

I. ALGEMEEN

1. De voortdurende uitbouw van het maatschappelijk werk in het algemeen en van het werk van Humanitas in het bijzonder stelt onze vereniging voor vraagstukken van organisatorische aard.

Aan de ene kant verschijnen telkens nieuwe taken en specialismen, aan de andere kant dwingen de omstandigheden ertoe voor de uitvoering van bepaalde taken een gewestelijke organisatie te scheppen. Vertegenwoordiging in provinciale organen en commissies — men denke aan het provinciaal en regionaal georganiseerd maatschappelijk opbouwwerk — noodzaakten tot het in het leven roepen van gewestelijke besturen.

De erkenning als vereniging voor gezinsvoogdij bracht de noodzakelijkheid mee tot samenwerking tussen de verschillende afdelingen in de gerechtelijke arrondissementen te geraken.

De opbouw van onze vereniging in drie verschillende gedingen: afdelingen, gewestelijke besturen en hoofdbestuur, dwingt ons tot een nadere bezinning op de verhouding van deze verschil-

lende organen onderling en op de structuur van de vereniging in het algemeen.

De hierbijgaande voorstellen zijn er op gericht een zo soepel mogelijke samenwerking tussen de verschillende organen der vereniging te garanderen en met name een zo efficiënt mogelijke communicatie tussen het hoofdbestuur en de gewestelijke- en afdelingsbesturen.

Alvorens echter op de betekenis van ieder der afzonderlijke voorstellen in detail in te gaan is het wenselijk ons op de grondslagen van de structuur der vereniging vooraf te bezinnen.

2. Het kenmerk van Humanitas is de positieve waardering van het werk van de vrijwilligers niet alleen in het bestuurlijke werk, maar ook in een belangrijk deel van het uitvoerende werk.

De leden van de vereniging zijn derhalve niet alleen contribuanten maar deels ook actieve medewerkers aan de uitvoering van haar taak.

Deze grondslag leidt tot de gedachte dat de basisstructuur, waarop de vereniging is gefundeerd, is de groep van samenwerkende leden, d.w.z. de afdeling.

De afdeling doet het maatschappelijk werk dat zij ter plaatse van haar vestiging wenselijk en mogelijk acht. Zij doet dat naar gelang van de plaatselijke behoefte en met de middelen die plaatselijk daartoe het best geschikt schijnen. Zij werkt, voorzover zij dat nodig en wenselijk oordeelt, met anderen samen.

De afdeling bepaalt dus in beginsel haar eigen werkzaamheid.

In de afdelingen, op het grondvlak, gebeurt het werk. Mede bepalend voor de organisatiestructuur van Humanitas is het feit dat — in tegenstelling tot de situatie in veel andere verenigingen — het ten doel gestelde werk niet aan de top, ook niet door één, door de vereniging gecreëerde ambtelijke werkeenheden wordt uitgevoerd, doch door 'het grondvlak' en wel in een belangrijk deel der taken door vrijwilligers, zoveel mogelijk ondersteund door beroepskrachten. Elk onderdeel van de organisatiestructuur en de reglementering die daaruit voortvloeit zal derhalve getoetst moeten worden aan twee uitgangspunten: het primaat van het vrijwilligersschap en de erkenning dat bestaansdoel en verantwoordelijkheid alleen en uitsluitend op het grondvlak samen treffen.

De afdeling is uiteraard gebonden aan de grenzen die het organieke verband van Humanitas nu eenmaal stelt.

De beginselverklaring van de statuten bindt ook de afdelingen en het feit, dat Humanitas een vereniging voor maatschappelijk werk is, beperkt het arbeidsveld der afdelingen tot maatschappelijk werk, zij het ook hier genomen in de ruimste zin van dit woord.

In beginsel kan op deze zelfstandigheid der afdelingen slechts inbreuk worden gemaakt indien in uitzonderlijke gevallen een afdeling haar taak zou verwaarlozen of de belangen van de vereniging als geheel in gevaar zou brengen.

Als regel evenwel behoort de afdeling zelf aard, omvang en wijze van uitvoering van haar arbeid te bepalen.

3. Wanneer men uitgaat van de zelfstandigheid der afdeling als basis voor de structuur der vereniging, volgt daaruit dat voor de gewestelijke besturen ten aanzien van het werk der afdelingen slechts een adviserende, coördinerende en stimulerende taak is weggelegd.

De gewestelijke besturen kunnen de afdelingen bijstaan met adviezen of op andere door de afdelingen gewenste wijze. Zij kunnen, wanneer dit nodig is (zoals bij het gezinsvoogdijwerk) een efficiënte wijze van samenwerking tussen afdelingen stimuleren en tot stand brengen. Er bestaat evenwel geen hiërarchische bevoegdheid van de gewestelijke besturen ten opzichte van de afdelingen.

Daarnaast echter hebben de gewestelijke besturen eigen taken op provinciaal niveau.

Hoezeer ook moet worden erkend, dat de grote afdelingen met eigen bureaus een speciale plaats in de vereniging innemen, het

zou een verarming van de gewestelijke organen betekenen wanneer de grote steden aan het gewest werden onttrokken. Tegenover het provinciaal bestuur kan het gewest slechts als eenheid optreden. Bovendien kan de inbreng aan ervaring, deskundigheid en bekwame krachten van de grote-stadsafdelingen in de gewesten niet worden gemist. Wel behoort aan die grote steden in de landelijke organen een speciale stem te worden toegekend. Hierop zal hieronder worden teruggekomen.

Wanneer een gewest zijn adviserende, coördinerende en stimulerende taak naar behoren wil vervullen, zal het op de hoogte moeten zijn van hetgeen zich in de afdelingen, binnen het gewest, afspeelt. Daartoe is het dienstig dat de afdelingen ter informatie van het gewestelijk bestuur verslagen en werkplannen aan dit bestuur toezenden.

Het gewestelijk bestuur behoort het uitvoerende orgaan te zijn van een lichaam dat alle afdelingen in het gewest representeert, de gewestelijke raad. Evenals de huidige centrumraden dient deze gewestelijke raad als mogelijkheid voor contact van de afdelingen en voor het gezamenlijke vormen van de grote lijnen van het gewestelijk beleid.

4. Tenslotte wordt de top van de organisatie gevormd door een landelijk bestuur.

Dit landelijk bestuur moet de bevoegdheid hebben zekere richtlijnen over het algemeen te voeren beleid uit te geven.

De taak van het landelijk bestuur ten opzichte van de afdelingen ligt dan ook voornamelijk op coördinerend, stimulerend en adviserend terrein.

Wanneer in de hiervoor vermelde uitzonderingsgevallen een afdeling haar taak zou verwaarlozen of de positie van de vereniging op andere wijze in gevaar zou brengen, moet dit (landelijk) bestuur het recht hebben, na een behoorlijke procedure, een dergelijk afdelingsbestuur te schorsen.

Het uiteindelijke beslissende orgaan in de vereniging is niet het landelijk bestuur maar het congres.

Uit de gedachte immers dat het grondvlak der vereniging bestaat uit de werkende leden en de door hen gevormde afdelingen volgt dat de gezamenlijk in afdelingen georganiseerde leden, verenigd in het congres der vereniging, de hoogste macht behoren te bezitten.

Het landelijk bestuur is niet anders dan het uitvoerend orgaan van het congres. Dit neemt echter niet weg dat de steeds groter wordende hoeveelheid werk op de centrale plaats van de vereniging voor een belangrijk deel door dit landelijk bestuursorgaan zal moeten worden verricht. Inmiddels heeft het landelijk bestuur op landelijk niveau een eigen taak onder meer tegenover de overheid.

Aangezien het in de praktijk bezwaarlijk is een congres meer dan éénmaal in de twee jaar bijeen te roepen, komt het wenselijk voor dat naast het door het congres gekozen landelijk bestuur een verenigingsraad wordt ingesteld, die bestaat uit vertegenwoordigers van de gewesten, bepaalde afdelingen en secties. Hieronder zal hierop nader worden teruggekomen.

Een dergelijke raad stelt het landelijk bestuur in staat in de periode tussen twee congressen de opinie in de vereniging te peilen.

De raad heeft in het algemeen een adviserende taak, hij moet evenwel bij verschil van mening tussen hem en het landelijk bestuur de bevoegdheid hebben ter beslissing van het meningsverschil een buitengewoon congres bijeen te roepen.

De hier voorgestane organisatie verschilt dus principieel van de huidige waarbij een hoofdbestuur, door het congres gekozen, staat naast een dagelijks bestuur.

Die vorm heeft het bezwaar, dat men in het dagelijks bestuur, dat in feite het beleid voert, niet een voldoende afspiegeling van de mening in de vereniging terugvindt.

Bovendien is de fictie dat het voltallige hoofdbestuur de feitelijke leiding der vereniging heeft in strijd met de feiten en met de werkelijke mogelijkheden.

5. Er schijnt geen reden de positie van de secties in de vereniging te wijzigen. De secties zowel op landelijk-, afdelings-, als eventueel gewestelijk niveau moeten gezien worden als adviesorganen van de betrokken besturen.

Uit de aard der zaak kunnen besturen bepaalde uitvoerende bevoegdheden aan een sectie delegeren. Zij kunnen dit ook doen aan bijzondere commissies voor bijzondere werkzaamheden. Dit betekent evenwel niet dat het werk van de secties buiten verantwoordelijkheid van de besturen geschiedt of dat er een rechtstreekse lijn bestaat tussen landelijke-, plaatselijke-, en eventueel gewestelijke secties. De enige communicatielijn in de vereniging is de lijn van bestuur tot bestuur.

Dit neemt niet weg dat in de praktijk met instemming van de betrokken besturen contact tussen de deskundigen uit secties op verschillend niveau mogelijk kan zijn. De vraag in hoeverre dergelijk contact rechtstreeks of via de besturen zal lopen, is uitsluitend ter beantwoording aan de besturen die de secties hebben ingesteld.

Ook wanneer besturen ter bevordering van de vlotte gang van zaken goedvinden dat secties met hun corresponderende secties op ander niveau rechtstreeks in contact treden is het wenselijk dat de betrokken besturen b.v. door afschrift van correspondentie op de hoogte gehouden worden van het werk der secties, waarvoor zij, evenals voor alle werk in hun organisatie, verantwoordelijk zijn. Heeft een sectie van een bestuur een uitvoerende taak gedelegeerd gekregen, dan treedt deze sectie op namens het bestuur, dat haar die taak heeft opgedragen.

6. Uit het beginsel dat de enige communicatielijn in de vereniging die van bestuur tot bestuur kan zijn volgt, dat in beginsel ieder contact tussen landelijk bestuur, gewestelijk bestuur en afdelingsbestuur via de secretarissen loopt.

Voor een contact tussen functionarissen der verschillende besturen is formeel geen plaats, omdat met alle macht moet worden vermeden dat zich naast de communicatielijn tussen de besturen een communicatielijn tussen functionarissen ontwikkelt die met de eerste lijn parallel loopt en daarmee geen dwarsverbinding heeft.

Evenmin als bij de secties zal in de praktijk het hiervoren genoemde principe ten aanzien van de functionarissen scherp kunnen worden doorgevoerd.

Integendeel: een intensief contact tussen de functionarissen op verschillend niveau is van het grootste gewicht voor de ontwikkeling van het werk der vereniging. Echter dient voortdurend te worden bedacht dat een dergelijk contact tussen functionarissen uitsluitend gezien mag worden als een vergemakkelijking van de taak der besturen en dat, als het er op aan komt, niets buiten de besturen om mag worden gedaan.

Aangezien de functionarissen niets anders zijn dan het verlengstuk van hun bestuur kunnen zij geen grotere bevoegdheden hebben dan hun bestuur heeft. Een gewestelijk functionaris staat dus niet in een hiërarchische verhouding tot plaatselijke functionarissen aangezien het gewestelijk bestuur ten aanzien van de plaatselijke besturen ook slechts een adviserende-, coördinerende- en stimulerende taak heeft.

De landelijke functionarissen staan evenmin in hiërarchische verhouding tot hun gewestelijke en plaatselijke collega's.

II. TOELICHTING OP DE ARTIKELN

1. De wijziging van artikel 12 beoogt niet anders dan de plaats van het gewestelijk bestuur als adviesorgaan over de zaken van zijn gebied voor het hoofdbestuur te erkennen. Uiteraard is dit advies van het grootste belang bij de oprichting van nieuwe afdelingen.

Het zijn immers de gewestelijke besturen, die de bevordering van de opbouw van het werk der vereniging in hun gewest tot taak hebben.

Een voorstel tot oprichting van een afdeling zal van het gewes-

telijk bestuur, dat deze oprichting heeft voorbereid, plegen uit te gaan.

In beginsel wordt het ressort van een afdeling beperkt tot één gemeente.

Het laatste lid van het artikel maakt het mogelijk een afdeling op het grondgebied van verschillende, aangrenzende gemeenten op te richten.

2. Het laatste lid van artikel 15 bevatte de informatieplicht van de afdelingen aan het hoofdbestuur: dit placht jaarverslag en financieel verslag te ontvangen. Die informatieplicht is nu tot de gewestelijke besturen uitgebreid.

Voorts is ingevoegd, dat de afdelingen jaarlijks een werkplan voor het volgende jaar aan het hoofdbestuur en het gewestelijk bestuur zenden. Dit maakt het mogelijk de activiteiten te coördineren en eventueel elkaar te laten versterken.

3. De wijziging van artikel 16 is van administratieve aard. Volgens de huidige tekst moeten de in het artikel 16 genoemde besluiten van de afdelingsbesturen, die belangrijke financiële gevolgen kunnen hebben, genomen worden *in overleg* met het dagelijks bestuur. Dit is in de praktijk een te ingewikkelde procedure. Daarom wordt voorgesteld, dat deze besluiten met *machtiging* van het hoofdbestuur genomen kunnen worden. Deze machtiging kan dan tevoren en – volgens het laatste lid – eventueel onder zekere voorwaarden worden verleend.

4. De wijziging van artikel 17 beoogt in het uitzonderlijke geval van moeilijkheden in een afdeling de schorsing door het hoofdbestuur slechts te doen plaats vinden na ingewonnen advies van het gewestelijk bestuur, dat uiteraard reeds alles gedaan zal hebben om de moeilijkheden te overwinnen.

Overigens is niet alleen schorsing van de afdeling maar ook schorsing van het bestuur mogelijk gemaakt.

5. Van groot belang is de voorgestelde wijziging van artikel 23. In plaats van een vrij uitgebreid hoofdbestuur, dat zelden bijeenkomt, en waarvan de zaken gedreven worden door een klein dagelijks bestuur, wordt voorgesteld een hoofdbestuur van negen leden in te stellen.

De taak van dit hoofdbestuur zal de taak zijn, die thans door het dagelijks bestuur in feite verricht wordt: het verzekeren van de goede gang van zaken in de vereniging.

Het huidige dagelijks bestuur gevoelt echter een dringende behoefte aan contact, niet met een hoofdbestuur, maar met vertegenwoordigers van de afdelingen en gewesten. Het bijwonen van vergaderingen van een gewestelijke raad door een lid van het dagelijks bestuur kan aan die behoefte tegemoet komen, doch de praktijk maakt een geregeld bijwonen van alle vergaderingen van alle gewestelijke raden onmogelijk. Om het contact tot een meer permanent overleg te maken is instelling van een verenigingsraad naast het (kleine) hoofdbestuur noodzakelijk. Het (grote) huidige hoofdbestuur kan vervallen en het dagelijks bestuur wordt voortaan hoofdbestuur genoemd. De nieuw voorgestelde artikelen 27 en 28 handelen over de verenigingsraad.

6. Artikel 26 erkent wederom de plaats der gewestelijke besturen. Bovendien voert het tweede lid in hetgeen al lang praktijk is, namelijk dat het hoofdbestuur richtlijnen kan geven over de uitvoering van het werk. Dit kan nuttig zijn met het oog op het handhaven van een gemeenschappelijke lijn in vraagstukken van principiële aard. Hoezeer de afdelingen ook hun eigen werkterrein en hun eigen aard van werken moeten bepalen: een gemeenschappelijke sfeer en een eigen gezicht moeten overal in den lande aanwezig blijven.

Artikel 27 voert de verenigingsraad in. Zoals hierboven al is opgemerkt, heeft zich in de praktijk van het dagelijks bestuur grote behoefte doen gevoelen aan contact met het werk zelf.

Kan dit nog?

Het bestaat, in onze moderne maatschappij, in ons land, waar de sociale voorzieningen zo'n belangrijke plaats innemen, waar zoveel voorschriften zijn dat een mens in uiterste nood kan komen omdat hij 'niet voldoet'. Plaats: een grote stad in Nederland. Tijd: de winter van 1962–1963.

Een gezin met vier kinderen van twaalf tot vijf jaar, baby op komst. Er is huurschuld, man noch vrouw kunnen met geld omgaan. Zij worden uit huis gezet, de inboedel wordt opgeslagen. Na omzwervingen bij familie die hen niet kan herbergen is de enige oplossing een nachtasyl, van 's avonds zeven tot 's morgens negen. Verder is er de straat. De stad is groot, je kunt er eindeloos lopen en soms is er een park.

De baby komt, daar is dan een ziekenhuis voor. Daarna, opnieuw voornamelijk asyl en lopen, alsmat lopen. De baby heeft het goed, die laat zich dragen. En men krijgt een fles heet water mee voor het kind, dan heeft het óók wat.

Na veel gesol met instanties, na maanden en maanden (nog steeds is het winter!) hebben ze een noodwoning. Een leeg huis, want de gemeente zegt: eerst kinderbijslag afdragen dan pas helpen wij om de meubels los te krijgen. En de kinderbijslag is op: aan schoenen en kleren.

Dus slapen ze op de vloer, zonder kachel, zonder dekens. Totdat door particulieren dit geld bijeengebracht wordt.

Er is wel wat voor te zeggen om te wonen in een land waar zoveel sociale voorzieningen zijn. En lopen is zo gezond... bij negen graden onder nul!

Daarom wordt voorgesteld het hoofdbestuur te vervangen door de verenigingsraad en het dagelijks bestuur (voortaan hoofdbestuur te noemen) rechtstreeks door het congres te doen verkiezen.

De voorgestelde samenstelling van de verenigingsraad heeft geen toelichting. Dat de afdelingen met meer dan 500 leden een eigen vertegenwoordiger zenden heeft zin, omdat de vraagstukken van de grote afdeling en van de grote stad bepaald anders zijn dan die van kleinere afdelingen. Er komt dus per gewest een gewestelijk bestuurder en een door de gewestelijke raad te benoemen afdelingsbestuurder (maar niet van een afdeling met meer dan 500 leden).

Het is de bedoeling, dat de vertegenwoordigers voor een bij het huishoudelijk reglement te bepalen periode worden benoemd. Zij krijgen dan meer ervaring van de algemene verenigingszaken, zodat de discussies in de raad vruchtbaarder worden dan wanneer bij iedere vergadering andere afgevaardigden verschijnen.

Artikel 28 heeft geen toelichting.

Artikel 28a schrijft voor, dat de verenigingsraad ten minste eens per drie maanden bijeenkomt.

Slechts met die vergaderfrequentie kan de raad werkelijk van de problemen op de hoogte blijven en heeft het hoofdbestuur steun aan 's raads adviezen. Om de raad de beoordeling van de gang van zaken te vergemakkelijken is voorgeschreven, dat het hoofdbestuur telkens over de afgelopen periode tussen twee vergaderingen verslag omtrent zijn werkzaamheden uitbrengt.

Artikel 28b geeft de bevoegdheid van de verenigingsraad. In beginsel is de raad adviesorgaan. Hij behoeft niet te wachten totdat het hoofdbestuur advies vraagt, maar kan ook uit eigen beweging advies over bepaalde zaken geven.

Zou zich tussen de raad en het hoofdbestuur een ernstig verschil van mening voordoen, dat niet door bespreking en onderhandeling op te lossen is, dan heeft de raad het recht bijeenroeping van een buitengewoon congres te eisen. Deze bepaling versterkt de positie van de raad tegenover het hoofdbestuur.

7. De bepalingen over de gewestelijke organisatie zijn verouderd. De vereniging kent gewestelijke raden met een gewestelijk bestuur. Het is zaak hun taak en bevoegdheden thans in de statuten op te nemen in overeenstemming met de werkelijkheid.

Artikel 31a geeft de samenstelling van raad en bestuur aan. Het derde en vierde lid geeft een taakomschrijving. Ten dele is die taak van beslissende aard (namelijk voorzover het de goedkeuring van de jaarstukken betreft), ten dele van adviserende aard (voorzover het het werk zelf betreft).

Zoals een afdelingsbestuur uitvoerende taken aan een commissie kan overdragen, kan de gewestelijke raad ook afdelingstaken op uitvoerend gebied aan het gewestelijk bestuur opdragen. Het laatste lid stelt dit vast.

De taak van het gewestelijk bestuur is dezelfde als die in artikel 31 van de huidige Statuten omschreven is: artikel 31b geeft op dit punt niets nieuws.

Ten aanzien van de gewesten geldt, wat in artikel 16 omtrent de afdelingen is bepaald: voor besluiten met niet onbelangrijke financiële consequenties is — eventueel een voorafgaande algemene — machtiging van het hoofdbestuur nodig. Dit is de betekenis van artikel 31c.

De hier voorgestelde artikelen regelen slechts grote lijnen. Verscheidene punten, zoals de wijze van stemmen, de aanwezigheid van hoofdbestuursleden in de vergadering van de verenigingsraad en van gewestelijke bestuurders in de gewestelijke raad, dienen in het huishoudelijk reglement nader uitgewerkt te worden. Het hoofdbestuur acht het moeilijk aan het congres voorstellen tot wijziging van dit reglement te doen alvorens de hier gegeven beginselen zijn vastgesteld. Bovendien eisen detailpunten nog wel enig nader beraad juist met afdelings- en gewestelijke bestuurders. Het hoofdbestuur zou het congres dan ook willen voorstellen om het hoofdbestuur en de verenigingsraad te samen te machtigen om de door de hier voorgestelde statutenwijziging noodzakelijke wijzigingen en eventueel andere wijzigingen van niet principiële aard in het huishoudelijk reglement aan te brengen.

...inzake huishoudelijk reglement

In het huishoudelijk reglement worden de volgende wijzigingen aangebracht:

I

In alle artikelen waarin wordt gesproken van 'dagelijks bestuur', wordt dit woord vervangen door 'hoofdbestuur'.

II

1. Artikel 2 wordt als volgt gelezen:

Tot het congres hebben toegang de leden van het hoofdbestuur, de afgevaardigden van de gewestelijke besturen, de afgevaardigden der afdelingen, de afgevaardigden van aangesloten instellingen, de leden van de verenigingsraad, genodigden en de algemene leden, alsmede leden der afdelingen voorzover de plaatsruimte zulks toelaat.

Stemmen worden op het congres slechts uitgebracht door de afgevaardigden der afdelingen. De afgevaardigden van aangesloten instellingen en de afgevaardigden van de gewestelijke besturen hebben een adviserende stem. Leden niet-afgevaardigden mogen indien de vergadertijd zulks toelaat op het congres het woord voeren.

2. Artikel 7, de laatste twee zinnen worden als volgt gelezen: De berekening van de omslagkosten voor de gewestelijke afgevaardigden geschiedt op dezelfde wijze; deze kosten worden in rekening gebracht bij de gewestelijke besturen.

Leden van de verenigingsraad, voorzover zij niet als afgevaardigden van afdelingen of gewesten het congres bezoeken, hebben recht op vergoeding uit de centrale kas van het reisgeld van en naar het congres.

Algemene leden bezoeken het congres voor eigen rekening.

3. Artikel 12 vervalt.

4. Artikel 13 vervalt.

5. Artikel 14 vervalt.

6. Artikel 15 wordt als volgt gelezen:

Het hoofdbestuur wordt verkozen voor vier jaar. Om de twee jaar treedt een gedeelte — in aantal de helft het meest nabijkomend — af. De aftredenden zijn terstond herkiesbaar.

7. Artikel 17 vervalt.

III

Na artikel 18 wordt een afdeling met zes nieuwe artikelen ingevoegd, luidende als volgt:

Afdeling 2a van de verenigingsraad

Artikel 18 A

Het congres kan met name genoemde organisaties aanwijzen, die een vertegenwoordiger met adviserende stem kunnen aanwijzen in de verenigingsraad.

Artikel 18 B

De leden van het hoofdbestuur hebben het recht aan de beraadslagingen van de verenigingsraad deel te nemen.

Artikel 18 C

Het verslag van de vergaderingen van de verenigingsraad wordt opgesteld door de secretaris van het hoofdbestuur. Hij kan zich ter uitvoering van deze taak doen bijstaan door één of meer functionarissen.

Artikel 18 D

Een besluit van de verenigingsraad, overeenkomstig het gestelde in artikel 28b van de statuten, waarbij het hoofdbestuur wordt opgedragen een buitengewoon congres bijeen te roepen, kan slechts genomen worden met twee-derde van de uitgebrachte stemmen in een vergadering waar ten minste driekwart van de stemhebbende leden aanwezig is.

Artikel 18 E

In de vergaderingen van de verenigingsraad kan de voorzitter aan anderen dan aan de leden het woord verlenen, indien hij zulks wenselijk acht.

Artikel 18 F

De leden van de verenigingsraad kunnen tot 14 dagen vóór de vergaderdatum agendapunten aan het hoofdbestuur opgeven.

IV

1. De laatste zin van

Artikel 21 wordt als volgt gelezen:

Ten minste twee-derde der leden van het afdelingsbestuur, de in functie gekozen leden inbegrepen, moet echter steeds rechtstreeks door de ledenvergadering worden gekozen. Is het aantal niet-rechtstreeks gekozenen te groot geworden, dan wordt het afdelingsbestuur uitgebreid, totdat de rechtstreeks gekozenen weer ten minste twee-derde van het totale aantal leden uitmaken.

2. Artikel 22 wordt als volgt gelezen:

De afdelingsbestuursleden worden gekozen op de jaarlijkse huishoudelijke ledenvergadering conform de voorschriften in artikel 15 van dit reglement, met dien verstande dat, waar in dit artikel wordt gesproken van vier jaar, resp. twee jaar, wordt gelezen: twee jaar, resp. één jaar.

De aftredende bestuursleden zijn terstond herkiesbaar en, op de wijze als in artikel 16 van dit reglement, van rechtswege kandidaat.

Waar in de artikelen 15 en 16 van dit reglement wordt gesproken van congres, wordt in dit verband gelezen huishoudelijke ledenvergadering.

V

Afdeling 4 wordt als volgt gelezen:

Afdeling 4 van de gewesten

Artikel 29

De leiding van de dagelijkse gang van zaken in een gewest is in handen van een gewestelijk bestuur van ten minste vijf leden.

(Artikel 30 vervalt).

Artikel 31

De gewestelijke raad kan zich doen bijstaan door leden met een adviserende stem. Voor dit lidmaatschap komen in aanmerking vertegenwoordigers van gewestelijke of arrondissementelijke secties en commissies en voorts alle leden der vereniging die door speciale deskundigheid een waardevolle bijdrage voor de werkzaamheden van de gewestelijke raad kunnen leveren.

Artikel 32

Ieder gewest stelt een huishoudelijk reglement vast dat de goedkeuring van het hoofdbestuur behoeft. Dit reglement dient bepalingen te bevatten die de wijze van benoeming en aftreden van het gewestelijk bestuur regelen. Alvorens te beslissen omtrent de bepalingen die de verhouding regelen tussen het gewest en de afdelingen en in het bijzonder tussen het gewest en de afdelingen met een grootstedelijk samenwerkingsorgaan, wordt de verenigingsraad gehoord.

Artikel 33

Elk gewest ontvangt van het hoofdbestuur een jaarlijkse subsidie van 15 cent per lid voor de eerste 500 leden, met een minimum van f 50,—, voorts 10 cent per lid voor 501 tot 1000 leden en boven 1000 leden 5 cent voor ieder lid.

Artikel 34

Alle financiële regelingen tussen het gewest en de afdelingen behoeven de goedkeuring van het hoofdbestuur.

Artikel 34 A

Gewesten kunnen na verkregen toestemming van het hoofdbestuur de fondswerving ten behoeve van het gewestelijke werk zelfstandig ter hand nemen voorzover deze fondswerving zich buiten het werkgebied der afdelingen en binnen het ressort van het betrokken gewest afspeelt. Op de verdeling der verkregen gelden zijn de volgende regels van toepassing:

a. bijdragen van bedrijven komen voor het eerste jaar dat zij verkregen worden geheel ten goede aan het gewest, indien deze bijdragen rechtstreeks door het bestuur van het gewest worden verkregen als gevolg van door haar ondernomen pogingen;

bijdragen van bedrijven komen voor het eerste jaar geheel ten goede aan het hoofdbestuur indien zij worden verkregen door de activiteiten van het hoofdbestuur;

b. voor de volgende jaren komen bovenvermelde bijdragen voor 40 pct. ten goede aan het gewest, voor 40 pct. aan het hoofdbestuur en voor 20 pct. aan het door het hoofdbestuur ingestelde fonds voor maatschappelijk werk;

c. het onder a. en b. bepaalde vindt geen toepassing indien en voorzover het hoofdbestuur na overleg met het gewest en overeenkomstig de wens van de gever anders bepaalt;

d. van donaties van natuurlijke personen en andere bijzondere inkomsten wordt 25 pct. aan het hoofdbestuur afgedragen, met dien verstande dat subsidies van de overheid buiten deze afdracht vallen als ook de bijdragen van de afdelingen.

Artikel 35

De aanstelling van personeel bij een gewest geschiedt door het hoofdbestuur op voordracht van het gewestelijk bestuur.

Artikel 35 A

Gewesten kunnen door het hoofdbestuur worden belast met het in het leven roepen van een uitvoeringsorgaan dat, indien en voorzover dit nodig is, bepaalde taken van maatschappelijk werk verricht.

VI

1. Na artikel 39 wordt een artikel ingevoegd:

Artikel 39 A

De bepaling van de in artikel 39 vastgestelde contributieafdracht vindt plaats aan de hand van de vaststelling van het ledental en de contributiebedragen per 1 januari van het contributieafdrachtjaar.

Van alle na die datum gewonnen leden zal in het lopende jaar geen contributieafdracht door het hoofdbestuur worden gevorderd.

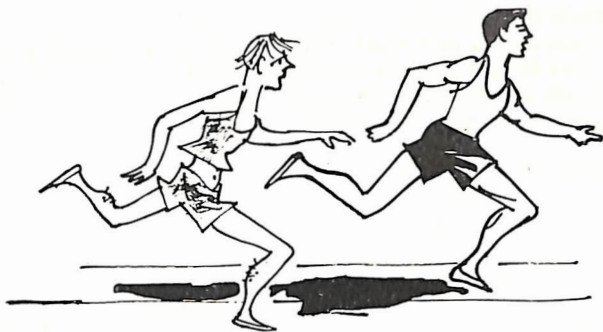
Het risico van niet ontvangen van contributie der leden is voor de afdeling.

2. Artikel 41 wordt als volgt gelezen:

De contributieafdracht verschuldigd door de afdeling per 1 januari van ieder jaar, mag in vier kwartaaltermijnen worden voldaan.

3. Artikel 43, lid d, wordt als volgt gelezen:

De leden a., b. en c. van dit artikel zijn op overeenkomstige wijze van toepassing op de afdelingsbesturen en plaatselijke secties alsmede op gewestelijke besturen en gewestelijke secties.

BATEN EN KOSTEN

De loterij 1963

Door de VARA-televisie is op 15 en 22 juni het loterijfilmpje op het scherm gebracht en wel met gunstig resultaat. Men spreekt er over. De AVRO en VPRO hebben inmiddels aan de loterij aandacht besteed voor de microfoon.

Tegen de verwachting in, is er tegenslag gekomen bij de opzet van de loterijkrant waardoor de verspreiding op het ogenblik een dubieuze aangelegenheid is. Het bestuur en de afdeling fondswerving overwegen een aantal maatregelen om dit op te vangen, doch daarover mag de redactie nog geen mededelingen doen.

Al met al kan gezegd worden, dat de loterij draait en dat de belangstelling daarvoor in het land groter, aanmerkelijk groter, is dan bij de vorige (actie-Flip).

Evenwel hebben nog niet alle afdelingen en gewesten zich gemeld om daadwerkelijke medewerking te verlenen. De steun van de leden is zeker nodig. Daarom, bestel loten bij uw afdelingsbestuur of rechtstreeks bij het Centraal Bureau. U weet het wel, het adres is J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Z.

Voor elke gulden die u op postrekening no. 66.80.00 stort, ontvangt u een lot thuis met kans op de hoofdprijs van f 50.000,—. Bestelt u 10 loten tegelijk, voor doorverkoop aan familieleden,

kennissen of vrienden, dan ontvangt u daarbij een gratis medewerkerscoupon waarmee u deelneemt aan een afzonderlijke medewerkersloterij met aantrekkelijke geldprijzen. Belangrijk! Voor elke gekochte 10 loten één medewerkerscoupon. Ziet u kans *meer loten te verkopen*, wendt u tot uw afdelingsbestuur. Van alle door bemiddeling van de afdelingen verkochte loten vloeit een niet onbelangrijk deel van de opbrengst in de afdelingskas.

Er wachten nog meerdere publiciteitsmogelijkheden om het grote publiek op onze loterij attent te maken. Maakt u er gebruik van. Koop en verkoop loten!

De ledenwinactie

Wij zijn de duizend nieuwe leden in het kader van de actie gepasseerd, maar om op 26 oktober goed voor de dag te komen moet dit aantal nog minstens vertweevoudigd worden.

Humanitas zal natuurlijk nooit zo ver komen als een vakbond of de ANWB, waar alle uitgaven uit contributies bestreden kunnen worden, maar onze vereniging mag — misschien zelfs wel *moet* — toch wel streven naar een bredere en betrouwbare vaste bodem aan eigen inkomsten om het tekort op te vangen dat overblijft als de subsidies zijn berekend en geïncasseerd.

Als u bedenkt hoe groot het aantal mensen is dat, gezien hun eigen verklaringen tijdens de volkstelling, vrijwel altijd de voorkeur zal geven aan een organisatie voor sociale hulpverlening als Humanitas boven een krachtens een dogmatische levensbeschouwing verzuilde instelling, dan mogen wij toch zeker nog wel het streven naar een verdubbeling van het ledental op korte termijn als mogelijk zien, ook als wij rekening houden met een hoog percentage onverschilligen.

Het is natuurlijk wel leuk om op een congres aan een hoog gevalueerde voorzitter een cadeau aan te bieden van duizend nieuwe leden — dit aantal hebben wij alleen in onze beste jaren gehaald, maar wij bleven er de laatste tijd altijd onder —, het is pas werkelijk de moeite waard als de aanbieders van een dergelijk cadeau kunnen spreken van duizenden nieuwe leden. Alle belangstellende leden die hun steuntje willen bijdragen om de heer In 't Veld in oktober een mooi cadeau in groeikracht te overhandigen, kunnen net zoveel aanmeldingskaarten bij het Centraal Bureau of bij hun plaatselijke secretaris bestellen als zij willen. Er is hier nog voorraad.

Financiële subsidiestrop in Geleen

De eerste bijdragen — u weet wel, die 65 man die met ieder f 10,— Gelcen voor 1961 uit de moeilijkheden willen helpen — zijn binnengekomen. Het zijn er nog lang geen 65. Wij zullen in de volgende 'Van Mens tot Mens' een verantwoordingslijstje opnemen. Doet u ook mee, de gezinsverzorging Geleen te helpen het hoofd boven water te houden tot de eerste subsidieverlening over 1963 in de kas vloeit? Zijn er bij Humanitas 65 mensen die tevreden zijn met hun inkomsten en f 10,— aan Geleen willen geven? *Giro 582000.*

Plaatselijke collectes

Laat ieder afdelingsbestuur trachten van het gemeentebestuur toestemming te krijgen tot het houden van een plaatselijke collecte. De financiële afdeling van het Centraal Bureau zal op aanvraag graag van advies dienen. Het hoofdbestuur zal uw pogingen zeer waarderen, zo nodig steunen ook, en uw afdelingskas zal er beter van worden.

v. S.